Viisauden talo

Viisauden talo (arab. بيت الحكمة; *bayt al-hikma*) oli Bagdadissa sijainnut, Abbasidien aikana toiminut kirjasto (kirjaston yleisnimenä arabiassa oli "viisauden talo"). Islamin kulta-aikana Viisauden talo oli keskeinen tiedon keskus. Sen otti käyttöön jo 760-luvulla kalifi Al-Mansur, vaikka monissa tietokirjoissa perustajaksi nimetään Harun ar-Rashid.[1][2] Talo eli kukoistuskauttaan kalifi Al-Mamunin kaudella 800-luvun alkupuolella.

Abbasidien aikainen käsikirjoitus

Viisauden talo oli alun perin sassanidien hovista peritty instituutio, kuninkaan yksityiskirjasto.[3] Kirjasto sisälsi etenkin persialaisisa runoteoksia. Viraston tärkeimmäksi tehtäväksi tuli koota ja säilyttää Iranin historiaan liittyvää kirjallisuutta, jota käännettiin pahlavista arabiaksi. Al-Mansurin tieteellisten harrastusten takia sillä mahdollisesti oli myös astronomiaan ja matematiikkaan liittyviä tehtäviä, mutta kääntämistä kreikasta arabiaan siellä ei harjoitettu, vaikka tietokirjat usein näin kertovat. Viisauden talo ei liioin ollut akatemia, jossa tieteitä olisi opetettu eikä myöskään oppineitten kohtaamispaikka, vaikka usein myös näin väitetään. [2]

Kalifi Al-Mansur palkkasi tiedemiehiä palvelukseensa ja osoitti runsaasti varoja tieteellisten teosten kääntämiseen kreikasta, hindistä ja persiasta arabiaksi. Kalifi oli erityisen kiinnostunut filosofiasta ja tähtitieteestä. Osa tutkimuksesta tehtiin kalifin aloitteesta. Hän esimerkiksi kehotti määrittämään maapallon läpimitan, jonka tosin jo kreikkalaiset olivat selvittäneet.[1]

Kirjasto toimi vuosisatojen ajan. Se tuhoutui vuonna 1258, kun mongolit hävittivät Bagdadin. Kesti kuitenkin vielä pitkään ennen kuin eurooppalaiset olivat tavoittaneet arabit kaikilla tieteenaloilla.[1]

Katso myös

- Islamin vaikutus Eurooppaan keskiajalla
- Islamilaiset keksinnöt keskiajalla
- Islamilainen tiede
- Käännösliike kreikasta arabiaan

Lähteet

- Gutas, Dimitri: Greek Thought, Arabic Culture. The Graeco-Arabic Translation Movement in Baghdad and Early Abbasid Society (2nd–4th/8th–10th centuries). Routledge, 1998. ISBN 0-415-06133-4-2. (englanniksi)

Viitteet

1. Else Christensen: Viisauden talo. *Tieteen Kuvalehti Historia*, 2011, nro 10, s. 38-39. Oslo: Bonnier. ISSN 0806-5209 (http://www.worldcat.org/issn/0806-5209). (suomeksi)
2. Gutas, 1998, 54-58

3. Gutas, D.: *Greek Thought, Arabic Culture*. Routledge, 1998.

Noudettu kohteesta ”https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Viisauden_talo&oldid=19061143”

Sivua on viimeksi muutettu 27. heinäkuuta 2020 kello 12.47.

Teksti on saatavilla Creative Commons Attribution/Share-Alike -lisenssillä; lisäehtoja voi sisältyä. Katso käyttöehdot.
Wikipedia® on Wikimedia Foundationin rekisteröimä tavaramerkki.
Ongelma artikkelissa?